

ORDKOMMISJONEN

Han mener mange er ute etter å ta ham nå. Advokat Sigurd Klomsæt er mistenkt for å ha lekket fotografier av Breivik til pressen.

 HOGO LAURITZ JENSEN HAMPUS LUNDGREN
Skien

Advokatens makt ligger i lovens usikkerhet.
Jeremy Bentham (1748 - 1832),
engelsk jurist, filosof og reformator

TORS DAG KVELD DENNE uken. Forsvarsadvokat Sigurd Jørgen Klomsæt - omreisende i usadelighet, barneporno, sexturisme, overgrep, drap, justismord og alskens annen menneskelig sorgmodighet - skrider tungt bortover Langbryggen i Skien. Det har vært en riktig ussel dag i retten for Klomsæt. Klienten hans har blitt dømt på alle punkter for seksuelt misbruk av barn. Juryen brukte knapt 30 minutter. Klomsæt fnyser og vil avvike juryordningen. Han vil ha begrunnelser for hva de som dømmer har vurdert og lagt vekt på. Himmelen er fersken, blekrosa, skummetmelkblå. Og snart sort som aske. Snø har falt forlenget.

- Ja, faen. Jeg fikk blodpropp i lungene. Syvende desember. Lå på Ullevål sykehus i en uke. Senere leste jeg at 700 mennesker dør på norske sykehus hvert år av blodpropp. Jeg gikk på morfin så lenge at jeg kjente abstinensen (han smatter med tungen).

Klomsæts *faen* klinger som flatvalset blikk, besvergesen nærmer seg *faen*. Munnvikene trekker seg bakover, som i et smil. Han har sort begravelsesagentfrakk. Dongeri tålmodig slitt til frynser nederst. Lyst ullskjerf.

En sort, liten steinalder-Nokia piper. Nøyaktig klokken 19.00 hver kveld går alarmen på Klomsæts mobiltelefon. Han fisker lydig frem en pilleeske; lokket har et bilde av en søt, liten pusekatt. Tid for *Marevan*.

Advokaten sluker faramasøytikaen med en blanding av vemod og et djevlesk flir.

STEIL OG STA. Syv timer og 17 minutter før dette inter-

vjuet i Skien, sender Klomsæt over et dokument på 53 sider; her er cv, attester, skamrosende uttalelser, milepæler i en 30 år lang og stridbar advokatkarriere. Det er en Grand Tour gjennom det klomsætske landskapet. På telefon sier han at jeg *må* snakke med Thorbjørn Jagland. Og Einar Gelius.

Prosedyren har begynt. Eller kanskje den aldri stanser for en mann av Klomsæts noe ukonvensjonelle støpning?

Sigurd Klomsæt har et flinhardt renommé som usurret kanon på et kreggende skipsdekk, løsmunnet som en uoppdragen papegøye. Lekk som et mørkent øsekar. Noen vil hevde at Klomsæt har bygget en karriere på lekkasjer så kraftige at de kunne vært lagt i rør. Og la oss for all del ta med at Klomsæt er blitt slept inn til Advokatforeningens disiplinærnemnd 14 ganger. Felt for brudd på god advokatskikk seks ganger.

Han bød Advokatforeningen takk og adjøss i 2009, etter 29 års medlemskap. Han har ført tre saker for Den europeiske menneskerettighetsdomstolen i Strasbourg (EMD), og vunnet to.

- Ikke mange av oss har nådd frem der. Det krever mye arbeid og standhaftighet. Staten vil jo kneble de

SIGURD JØRGEN KLOMSÆT

FØDT: 25. april 1953 i Oslo.

SIVILSTATUS: Gift med Lisbeth, tre voksne barn.

STILLING: Advokat, eier advokatfirmaet Klomsæt & Co AS.

BAKGRUNN: Cand.jur. i 1981.

AKTUELL: Denne uken ble det kjent at Klomsæt er mistenkt for å ha lekket dokumenter til pressen i 22. juli-saken. Klomsæt er en av ca. 170 oppnevnte bistandsadvokater etter terroranslaget.

av oss som tar sakene ut i verden. Du får i alle fall ikke fri rettshjelp. Og EMD er et nåløye. Bare ni prosent av saken kommer opp. Husk på at dette er øverste domstansinstans for 850 millioner mennesker.

Klomsæt ringer sin juridiske blodsbror, og gir meg den lille Nokiaen. *Skurr! Knitre! Schkurr!*

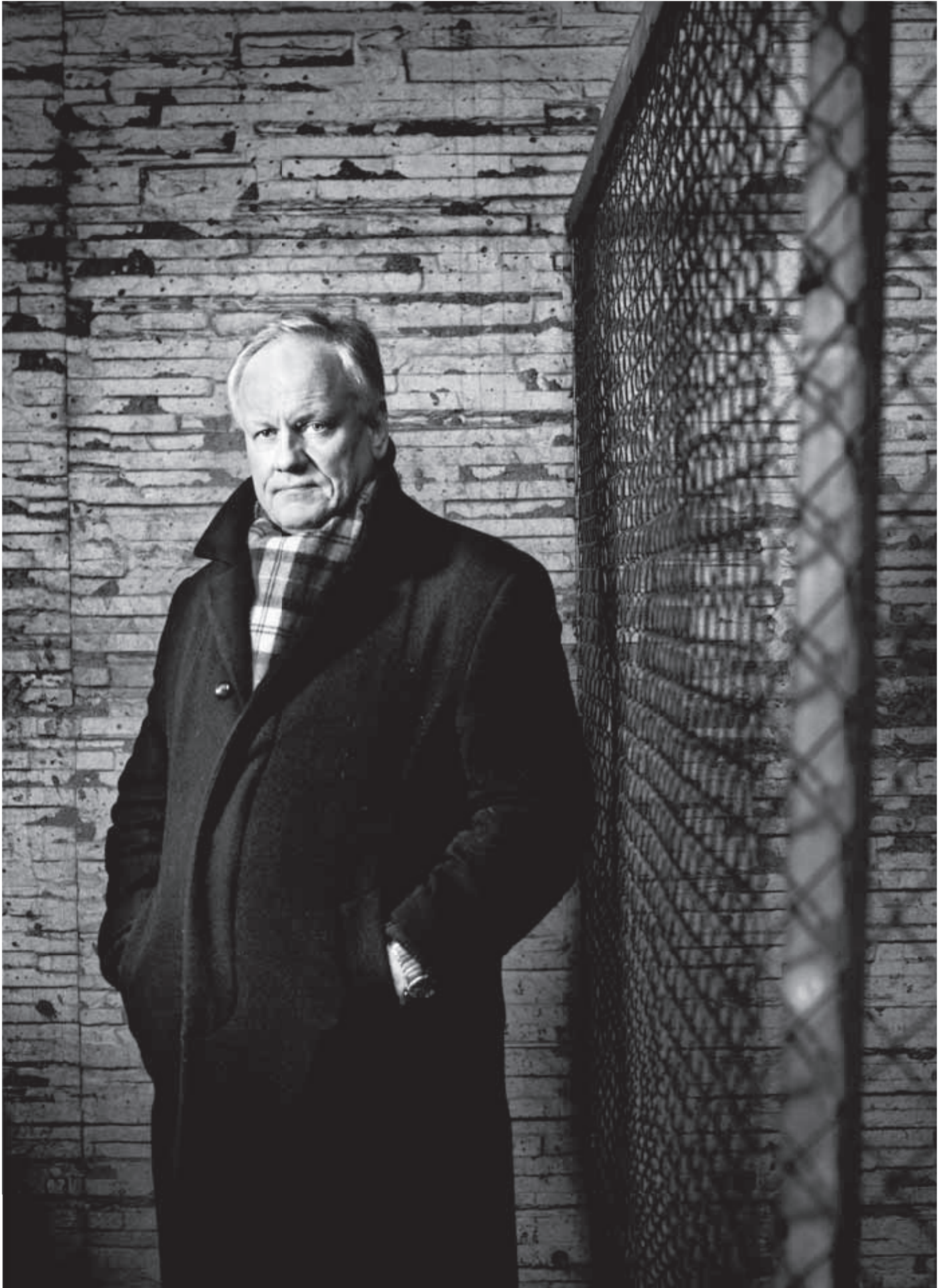
- Sigurd Klomsæt er den mest steile og sta personen jeg vet om, rasper Arvid Sjødin på en miserabel telefonlinje fra Stavanger. Der har han tidligere i dag fått en tidligere Frp-politiker frikjent for de mest alvorlige anklagepunktene.

Nå er Klomsæt mistenkt for å ha lekket dokumenter i 22. juli-saken til pressen. Dokumentene skal ha vært kløktig utstyrt med sporbare elektroniske tegn, som en slags dokument-DNA. Har Klomsæt gått for langt denne gangen?

- Nei. Jeg har ikke lekket bildene. Jeg var på reise uten datamaskin. Og det er overhodet ikke snakk om straff i en slik sak. I verste fall kan det bli bøter. Men jeg har helt bevisst valgt å holde kjeft denne uken. Du er sårbar når du holder så høy profil som meg. Den siste uken har vært strevsom.

PROLETÆR CAND.JUR. Å holde tritt med Klomsæt krever usedvanlig gode mentale dekk. Han legger gjerne inn en eksakt kildehenvisning til Norsk Retstidende (Rt.) i en setning, og regner med at tilhøveren selv umiddelbart fyller inn en diger tekstcorpus. Ene-talen springer uanstrengt fra én kortversjon til neste anekdote.

Klomsæts biografi er en klassereise som har foregått i én klasse, arbeiderklassen. Men han skolder sitt Arbeiderparti for å bli for blått, for borgerlig, for stint av ➔

→ folk som ikke aner noe om proletarens slit og stemplingsurets klang.

Begge foreldre kom fra Drangedal.

- De flyttet til Oslo i 1952. Jeg ble født i 1953. Far var kasserer på Standard Telefon og Kabelfabrik på Økern. Jeg fikk fars Obos-ansiennitet fra 1947, og giftet meg tidlig.

På søndag har Lisbeth og Sigurd 35 års bryllupsdag.

- Tålmodig kvinne. Hun er min pilar i livet, sier Klomsæt.

I studietiden kjørte han buss for Ingeniør M. O. Schøyens Bilcentraler AS. Han hadde arbeidsnummer 1864. Han flekker opp lommeboken. Tar på frem sjåforkortet. Og sertifikatet. Klomsæt har fortsatt førerkort i alle klasser; A, BE, CE, DE. Det er mer stolthet enn partytriks.

- Jeg kjørte Scania, Volvo, Mercedes. Jeg ble vist litt, og hadde med folk på opplæring. Rutene var Tonsenhagen-Snarøya. 30-bussen fra Grorud til Bygdøy. Rute 72 over Holmenkollen til Skullerud. Rute 41 til Sørkedalen. På siste buss til Skullerud kom det på en mann uten penger. *Kom igjen*, sa jeg. Man må jo vise sosialt sinnelag. Da vi kom frem, sa han *vent litt, vent litt*. Det viste seg at han jobbet på Jøtul. Han løp hjem og hentet en tung Jøtul-panne i jern. Den har jeg fremdeles. I dag hadde jeg vel blitt beskyldt for korrupsjon?

Klomsæt har vært LO-medlem siden 1974. Først i Transportarbeiderforbundet, så i Oslo Jern og Metall. Han er fremdeles medlem i Jern og Metall. Som den eneste advokaten.

- Studieveinner kjørte taxi i studietiden, men da var det lagt opp til å kjøre svart. Det ville ikke jeg, også derfor ble det buss. Jeg har alltid vært opptatt av å holde min sti ren. Jeg var vel noe blærete i min ungdom, og sa at jeg kommer til å betale min skatt med glede. Men nei, skattegløden er ikke like overveldende i dag. For skatte-kronene brukes feil.

Han har vært med i aksjonskomiteen mot nedleggelse av Spigerverket. Mot nedleggelse av Union i Skien. Mye tid har gått med til fagpolitisk arbeid og bistand for *kamerater* i parti og fagforeninger. Han var forsvarer for John Stene, Fellesforbundets første leder. Han ble dømt for underslag.

- Stene ble dolket av andre som ville ha makt og endre forbundet fra aktivt nei til ja i EU-kampen. Jeg har støttet alle, holdt appeller. Mitt problem er at engasjementet tar litt av. Jeg står lett til for hugg. Og jeg støtter ikke alltid de rette menneskene og sakene, sier han ettertenksomt.

Siviltjenesten utførte han på *Hotell Gjennomtrekk*, Oslo Indremisjons hjem for alkoholskadede menn på Filipstad. Dette var en sorgens nødhavn.

- Jeg jaktet også på den store gåten om hvorfor noen velger rus fremfor det mer tradisjonelle livet. All rusmisbruket er tegn på et samfunn i ubalanse.

Lynraskt foretar han narrative hyperkoblinger til *Boomerangsaken* i Bergen, heisen i politiarresten som gikk så sent ned at arrestantene ble utsatt for politivold, og sannhetsjegerne Edvard Vogt, Gunnar Nordhus og Anders Bratholm - og flere - som avslørte elendigheten.

- Med store oppofrelser for dem som gjorde det, ble lys til sist kastet over saken. Anders Bratholm sa - med mine ord - at *man må undersøke sjæl!* Det er også blitt min ledetråd.

JUSTISMORDTRAUMER. Om to uker skal Klomsæt møte i Høyesterett med en sak som mange ikke vil ha opp igjen: Baneheia-saken.

- Jeg skal ha prøvesaken sammen med Anders Ryssdal. Jeg valgte ham, han er på øverste hylle. Han tar jusen, jeg tar faktum. Saken er Viggo Kristiansen mot Gjenopptakelseskommisjonen, en prinsippsak i plenum. Jeg har ikke skjont før nå at det er jævlig alvorlig.

Han samler seg til et stort alvor.

- Hør: Viggo Kristiansen er uskyldig dømt. Det vet aktørene. Vi har dokumentert det, men mange har ikke tatt det inn over seg. Bevis er holdt skjult. Og DNA-bevis er åpenbart analysert feil. Og fremstillingen av bevisene er feil. Det vet rikets øverste påtalemyndighet. Men den knebler oss. Det har vært en tung prosess siden 2008. Vi kan bevise Viggo Kristiansens uskyld. Jeg ringer Arvid Sjødin igjen, han kan bekrefte det.

Skrap, knitre, sprak! Skwrrr.

- Jo, Viggo Kristiansen er uskyldig dømt. Vi er enige i det. Og bevisene er jo destruert! sier Sjødin fra Stavanget. Men vi skal vinne frem, vi gir oss aldri.

Klomsæt nikker.

- Vi jobber godt sammen, Arvid og jeg.

Klomsæt smeller den lille telefonen sammen, og sier at han - som i Birgitte Tengs-saken - *i all beskjedenhet har fått til mye, og tråkhet mange på tærne.*

NEI. JEG HAR IKKE LEKKET BILDENE. JEG VAR PÅ REISE UTEN DATAMASKIN

TILBAKEBLIKK

PARHESTER. Advokatene Arvid Sjødin (til venstre) og Klomsæt i Oslo tingrett ifjor, da Viggo Kristiansen begjærte Baneheia-saken gjenopptatt for fjerde gang.

BJUGN-SAKEN. Ulf Hammern (til venstre) ble frikjent i Bjugn-saken. Med advokat Sigurd Klomsæt gikk han til erstatningssak mot sin tidligere advokat i 2009.

12 TETTE

- 1 **LESER DAGLIG:** DN, Aftenposten, Dagsavisen, VG, Telemarksavisa.
- 2 **SER PÅ:** Nyheter. Krim får jeg nok av ellers.
- 3 **HØRER PÅ:** NRK P1, særlig Telemarkssendinga.
- 4 **FAVORITTDUPPEDITT:** He-he. Har en enkel Nokia mobiltelefon av flapp-typen. I disse dager er jeg glad for at jeg ikke kan bli beskyldt for å ha brukt den til epost.
- 5 **KJØRER:** Toyota Landcruiser. Jeep Wrangler. Og en Toyota Rav 4. Er bilfreak. Har vært advokat for Amcar-klubben i mange år, har hatt advokatspalten bladet *Autofil* i mange år.
- 6 **SKULLE BLI SOM 12-ÅRING:** Lærer, som min farfar.
- 7 **FAVORITTBOK:** Har lest Roy Jacobsens «Seierherrene» flere ganger, den beskriver jo oppveksten på Årvoll.
- 8 **GOD TIL:** Å holde kjeft, denne siste uken.
- 9 **DÅRLIG TIL:** Å prioritere familien.
- 10 **REDD FOR:** Å ikke strekke til, og ikke gjøre en god jobb. Er blitt redd for egen helse.
- 11 **KAN IKKE FORDRA:** Skrev i minneordet for Anders Bratholm i Advokatbladet om dem som ikke er åpne debattanter, som ikke står frem. Jeg synes de er feige.
- 12 **FAVORITTNETTSTED:** Er lite på nettet.

- Men jeg har ikke som mål å være kontroversiell, bare alltid å gjøre en god jobb. Søken etter det rette faktum og det rette resultatet driver meg.

I Bjugn-saken reiste han i skytteltrafikk til USA for å konsultere de ledende rettsmedisinske forskningsmiljøene for å få frikjent Ulf Hammern. Klomsæt sier han er stolt av at hans arbeid beviste Hammerns uskyld.

- Til sommeren skal jeg ta med fruene, ta av hardtop-en på Jeepen og kjøre rundt i Trøndelag. Der skal vi besøke Ulf Hammern. Han har invitert meg med på elgjakt flere ganger, men jeg sier alltid nei som gammel militærneker og pasifist. Jeg tar ikke i våpen.

Han har sterke bånd til The Innocence Project i USA - som har sørget for å frifinne nær 300 uskyldig dømte mennesker etter å ha gått dypt inn i bevisene med moderne teknologi. I mars reiser han til Kansas, der han skal møte ofre for justismord og deres hjelpere.

- I USA tar de i alle fall vare på bevisene. I Norge destrueres de - når det passer.

Organisasjonens funn får den naive troen på *Den Store Rettfærdigheten til å vakle*.

- Arvid og jeg har jo ikke fått betalt for arbeidet med Baneheia-saken. Vi har lagt ned 3000 timer uten betaling. Det kan jo knekke deg jo økonomisk, så du må ha med idealisme på veien. Men idealismen er ikke gratis.

- Våkner du ikke av og til med en bitterhet over at du ikke er en rikere mann enn det du er?

- Nei. Aldeles ikke.

BRØDREKAMP. Noen vi si at Klomsæt antydningvis har en gryende korpulens. Han skuler inn i nattemørket. Og ler ved spørsmålet om han er en Birken-deltager.

- Vil du høre om da jeg truet statssekretær Jørn Holme?

- Ja, takk.

- Etter Birgitte Tengs-saken hadde Sjødin og jeg ugrie med honorarene. Etter at vi vant frem i Den europeiske menneskerettighetsdomstolen (EMD) i Strasbourg i 2003, skulle jeg møte Jørn Holme til debatt i NRK. *Nå har jeg mulighet til å si fra til det norske folk hvordan dere behandlet oss*, sa jeg før vi gikk inn i studio. *Vi skal gjøre om på det*, sa Holme. *Da har jeg ikke behov for å si det på NRK*, sa jeg.

Dagen etter kom omgjøringsbrevet fra departementet.

- Holme har senere hevdet at det var en tilfældighet. Pengene reddet huset til Arvid Sjødin fra å gå på tvangsauksjon. Han fikk 1,5 millioner kroner, jeg fikk mellom 1,3 og 1,4 millioner kroner. Det var jævlig mye penger. Men jeg må ringe Sjødin og høre om jeg kan si det.

Hallo! Skurr, skurr, knitre.

- Jo, det stemmer det, bekrefter Sjødin.

Anekdotene renner på utover kvelden. Om den uken da han møtte biskop Ole Christian Kvarme i saken om den frilynte Vålerenga-presten Einar Gelius. Så hadde han Erling Havnå i retten, før han møtte sin lillebror som hadde saksøkt ham for å ha tiltusket seg 30 må familieeiendom ved Tokevannet i Drangedal i Telemark. «Løgn», sa storebror Sigurd Klomsæt.

- Striden med min bror er veldig leit. Og så endte uken med at jeg ga blod; jeg har gitt blod 160 ganger. Men nå er det slutt, siden jeg går på medisiner.

Advokaten har holdt 1. mai-taler; i Drangedal, Rjukan, Ulefoss. Han vil ikke tale andre steder enn i Telemark. Da passer det godt å fortelle om da han i 1969 kjørte sin Vespa 125 til Drangedal, og punkterte tre ganger.

- Små hjul, vet du.

Så kommer et innsmett om da han i januar var seminar med Norsk Forening for Kriminalreform og på treningsstudio med Erling Havnå og Alf Henrik Christensen, to av gutta som ble dømt for Nokasranet i 2004.

- De rævkjorte meg. Mange av dem som sitter inne, bruker mye av tiden på å trene. De kan jo ikke bole seg.

Vi snakker om beskyldningene om klientnapping («feil og urettferdig»), om nordmannen som sitter fengslet i Gambia tiltalt for å overgrep mot små gutter, om borgerskapet på julegudstjeneste i Domkirken. Klomsæt forteller en usannsynlig festlig drosjehistorie med biskop Kvarme i baksetet.

- Siden jeg definerer meg som idealist, er det kanskje uunngåelig å være kontroversiell. Jeg er for naiv, og tror for godt om mennesker. Ja, jeg har tro på det gode i mennesket. Men jeg føler det gjelder andre regler for meg enn for andre mennesker. Jeg skal tas.

- Kunne du jobbet for den andre siden, for påtalemakten?

- Nei, aldri.

magasinet@dn.no